

Nr 767

Av herr Andersson i Billingsfors m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 68, med förslag till lag om semester, m. m.

(Lika lydande med motion nr 616 i Första kammaren)

I Kungl. Maj:ts proposition nr 68 föreslås, att den nu gällande semesterlagen av år 1945 ersättes med en ny lag. Det väsentliga i den nya lagen är utökningen av semesterns längd från 18 till 24 dagar. Den utformning lagen fått på några punkter anser vi dock icke tillfredsställande ur löntagarnas synpunkt. Det gäller för det första § 7, stycket b, där det fastslås att 90 dagars sjukdom skall kvalificera till semester. Därest en arbetstagare varit sjuk i 90 dagar och råkar ut för en yrkesskada första dagen han är i arbete och för denna yrkesskada går sjukskriven ytterligare 90 dagar blir även de senare 90 dagarna semesterkvalificerande. Om förhållandet är det omvända blir inte utfallet detsamma. Om arbetstagaren de första 90 dagarna är borta från arbetet på grund av yrkesskada och de sista 90 dagarna på grund av sjukdom får vederbörande icke tillgodoräkna sig de sista 90 dagarna som semesterkvalificerande. Detta synes oss innebära en stor orättvisa. Rena slumpen kan avgöra om en arbetstagare får tillgodoräkna sig 90 eller 180 dagar som semesterkvalificerande. Vi föreslår därför, att 90 dagars sjukdomstid betraktas som kvalificerad tid för semester, oavsett om sjukdomsfallet inträffar före eller efter yrkesskada under kvalifikationsåret.

I § 11 upptages varseltiden för arbetsgivaren när det gäller att lämna de anställda meddelande om semesterns förläggning. Med de förutsättningar som nu finns för de flesta att tillbringa sin semester borta från hemorten och den trängsel som förefinns på olika semesteranläggningar är tiden för semestervarsel alldeles för kort. Med formuleringen »så vitt möjligt» behöver ju inte arbetsgivaren lämna besked ens 1 månad i förväg. Vi anser att varsel om semester bör bli ovillkorlig och fastställas till 2 månader.

När det gäller semesterersättningen kommer den för många löntagare med tim- och ackordslön att bli otillfredsställande. Riktpunkten bör vara att en löntagare under sin semester skall åtnjuta samma inkomst som under den tid han arbetar. Med den utformning den nya lagen har fått på denna punkt blir förhållandet inte detta. Vi har i vårt land en lag som reglerar övertiden, i vilken det är fastslaget att en arbetare är skyldig utföra övertidsarbete med 200 timmar per år. Dessutom kan en arbetsgivare erhålla dispens för arbetstagare med ytterligare 150 timmar. Vidare kan det uttagas upp till 7 timmar per vecka för förberedelse- och avslutningsarbeten. För en 3-

skiftsarbetare i intermittert drift innebär detta, att han under ett år kan få fullgöra övertid med i runt tal 460 timmar. Enligt lagförslaget skulle inte sådana arbetstagare få tillgodoräkna sig övertidstillägget för denna arbetstid, vilket innebär att inkomsten under semester blir väsentligt lägre under de 4 veckor han åtnjuter denna än då han är i arbete. Inom vissa industrier är övertiden ständigt återkommande i arbetsprocessen, och den inkomst som detta ger är från arbetstagarnas sida inräknad i den lön som ligger till grund för deras levnadsstandard. På grund av arbetskraftbrist inom vissa industrier har man tillämpat den ordningen, att man skickat hem arbetstagare på ordinarie tid för att kunna utnyttja dem på övertid. Detta för att undvika överträdelse av arbetarskyddslagens bestämmelser om övertid. Den ersättning som utgår som övertidstillägg kompenserar på intet sätt förtjänsten på ordinarie tid. Låt oss ta ett annat exempel. En anställd arbetar på nattskift under första hälften av veckan och gör således sitt sista nattskift på onsdag natt till kl. 6 på torsdag morgon. Det kan rimligtvis inte begäras att denne arbetare skall fortsätta dagarbetet på torsdag och börja redan kl. 6.30. Han måste få sova under torsdagen och således inte komma i arbete förrän på fredag. Visserligen har vederbörande övertidsersättning för arbetstiden på fredag på grund av att han övergått från skiftarbete till dagarbete, men enligt lagförslaget skall inte denna övertidsersättning inräknas i förtjänsten när semesterersättningen beräknas.

Mot bakgrunden av vad här anförts föreslår vi,

att riksdagen måtte besluta i vad det gäller antagandet av ny semesterlag att

1. Bestämmelsen i 7 § andra stycket b) ändras så till vida, att 90 dagars sjukdom räknas såsom arbetad tid, oavsett om sjukdomsfallet inträffar före eller efter yrkesskadefall;

2. Varseltiden för semesterns förläggning fastställs till 2 månader och att arbetsgivaren *skall* lämna arbetstagarna detta varsel;

3. Bestämmelsen i § 12, andra stycket, ändras så, att det semesterlönegrundande beloppet utgöres av *hela* den arbetsinkomst, som uppnås i för arbetsgivarens räkning utfört arbete (övertidstillägg inräknat) under kvalifikationsåret; samt att

4. vederbörande utskott måste utarbeta förslag till härför erforderliga lagtextändringar.

Stockholm den 26 mars 1963

Sven Andersson

i Billingsfors

Sven Ekström

i Iggesund

Anders Haglund

Harald Kärrlander

Alf Andersson

i Essvik

Sven Hammarberg

Einar Asp

Gunnar Lundmark